

De kunst van het ontwerpen 2020

Juryrapport

Lectoraat Kunsteducatie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

KUNSTVAK
DOCENTEN
OVERLEG
KVDÖ

Inhoud

Inleiding	5
Prijs en criteria	6
Beoordelingscriteria	6
Jury	8
Samenstelling van de jury	8
Algemeen oordeel van de jury	9
Winnaar	10

Inleiding

De wedstrijd *De kunst van het ontwerpen 2020* biedt een educatieve ontwerpprijs voor 3^e en 4^e jaars studenten van de docentenopleiding kunstvakken.

Het doel van de wedstrijd is de bijzondere expertise van toekomstige kunstdocenten als educatief ontwerper zichtbaar te maken.

De hedendaagse educatieve praktijk vraagt om docenten die niet alleen les kunnen geven, maar ook vanuit een persoonlijke visie onderwijs (mede) kunnen ontwikkelen en vormgeven. Dat geldt zeker voor het onderwijs in de kunsten, een dynamisch vakgebied met steeds nieuwe artistieke uitingen, wispelturige makers en veranderlijke opvattingen.

Om de bijzondere expertise van toekomstige kunstdocenten als educatief ontwerper zichtbaar te maken, organiseren LKCA, het Landelijk Overleg Kunstvakdocentenopleidingen (KVDO) en het lectoraat Kunsteducatie van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten deze ontwerpprijs. Deze partijen willen het ontwerpen van kwalitatief goede kunsteducatieve producten door studenten stimuleren, studenten aanmoedigen om naar buiten te treden met hun ontwerp en de meest innovatieve en prikkelende ontwerpen onder de aandacht brengen van een groter publiek.

Kunsteducatieve ontwerpen die in aanmerking komen:

- hebben betrekking op disciplines in de kunsteducatie, zoals: dans, muziek, theater, fotografie, film, beeldende kunst en vormgeving, eventueel in combinatie met elkaar of met andere leergebieden;
- zijn bruikbaar in het onderwijs (primair onderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs of MBO) of in een buitenschoolse kunsteducatieve context (culturele instelling, centrum voor amateurkunst, community arts);
- worden formeel ondersteund door een docent van de opleiding van de student(en) door middel van een ondertekende aanbevelingsbrief of beoordeling.

Prijs en criteria

De student die door de vakjury wordt aangewezen als winnaar van *De kunst van het ontwerpen 2020* ontvangt een bedrag van € 1.000,-. Daarnaast krijgt de winnaar de mogelijkheid om (delen of een bewerking van) het educatief ontwerp te publiceren via LKCA. Indien het educatief ontwerp door meerdere personen is geschreven, blijft het prijzenbedrag hetzelfde.

De student die in september door het publiek wordt aangewezen als winnaar van de publieksprijs van *De kunst van het ontwerpen 2020* krijgt een verrassingspakket. Indien het educatief ontwerp door meerdere personen is geschreven, blijft de publieksprijs gelijk. Daarnaast krijgt de winnaar de mogelijkheid om (delen of een bewerking van) het educatief ontwerp te publiceren via het LKCA.

Beoordelingscriteria

- 1 Is het kunsteducatieve ontwerp inhoudelijk bijzonder of vernieuwend?
Toelichting: Een vernieuwende inhoud heeft betrekking op het thema, de voorbeelden en bronnen of de centrale opdracht van het ontwerp:
 - Is de inhoud bijzonder in relatie tot het bestaande aanbod of curriculum in de kunsteducatie?
 - Worden er in het kunsteducatieve ontwerp verbanden gelegd met hedendaagse kunst/populaire cultuuruitingen en/of actuele sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen die breder zijn dan de kunsten?
- 2 Is de achterliggende visie op kunsteducatie van het ontwerp kort en krachtig beschreven?
Toelichting: Is er een korte paragraaf in het educatieve ontwerp opgenomen waarin de makers het product onderbouwen aan de hand van hun visie op kunsteducatie?
- 3 Is er sprake van methodieken en werkvormen die het leren op bijzondere wijze stimuleren?
Toelichting: Dit criterium heeft betrekking op de manier waarop het educatieve ontwerp wordt aangeboden en uitgevoerd door de deelnemers:
 - Is er sprake van een rijke afwisseling van leeractiviteiten (receptief, productief en/of reflectief)?
 - Wordt er naast kunstproductie ook aandacht besteed aan het beschouwen van kunst en theoretische verdieping?
 - Is er ruimte voor analyse, meningsvorming en discussie, zowel met betrekking tot het werk van anderen als het eigen werk(proces)?
 - Worden hierbij innovatieve werkvormen en/of (digitale) middelen ingezet?
- 4 Is het educatieve ontwerp begrijpelijk en aantrekkelijk voor de beoogde doelgroep (leerlingen, cursisten, deelnemers)?
Toelichting:
 - Is het ontwerp door middel van teksten, beelden en eventuele inzet van ICT, audio en

- video toegankelijk en begrijpelijk gemaakt voor leerlingen/deelnemers?
- Worden leerdoelen en criteria helder geëxpliciteerd op het niveau van de doelgroep?

5 Is het kunsteducatieve ontwerp zodanig compleet dat andere docenten ermee kunnen werken?

Toelichting:

- Is er naast materiaal voor leerlingen/deelnemers ook materiaal voor docenten? (antwoordmodellen, discussievragen, toelichting op werkvormen, ect.)?

Jury

De jurybeoordeling vindt plaats in twee rondes. In juli 2020 bepaalt de jury welke circa tien kunsteducatieve ontwerpen worden genomineerd voor de prijs. Uit deze tien kiest de jury in augustus de winnaar van de vakjury-prijs.

De genomineerden presenteren hun educatieve ontwerp op 25 september, om in aanmerking te komen voor de publieksprijs.

Tijdens het live-event reikt juryvoorzitter Sanne Scholten de juryprijs uit en bepaalt het publiek wie de publieksprijs wint.

Samenstelling van de jury

Voorzitter

Sanne Scholten | directeur van LKCA

Leden

Carmen Lamptey | freelance theatermaker, theaterdocent in primair en voorgezet onderwijs en docent didactiek bij de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.

Borius van der Meulen | freelance projectleider en adviseur voor kunsteducatieve projecten in het primair, voorgezet en hoger beroeps onderwijs. Hiernaast werkzaam als locatieleider bij het Jeugdtheaterhuis en vanuit deze positie betrokken bij de ontwikkeling en aansturing van binnen- en buitenschoolse theatereducatie.

Mirjam van Tilburg | projectleider voortgezet onderwijs bij Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam (KCR). Ze ontwikkelt nascholing voor docenten en teamsessies in scholen. Daarnaast geeft ze freelance advies aan docentenopleidingen en denkt na over het docentschap in de beeldende kunsten en schrijft. Recent is ze gestart aan haar doctoraatsonderzoek bij Antwerp Research Institute for the Arts (ARIA).

Moniek Warmer | directeur van Warmer educatief ontwerp en advies voor kunst & cultuur, ontwikkelt projecten voor kunstinstellingen, geeft trainingen in educatief ontwerpen van kunstprojecten/lessen en stuurt teams van scholen en instellingen aan bij veranderingen, schrijft.

Algemeen oordeel van de jury

De jury was verheugd over de derde lichter inzendingen. Het aantal inzendingen was beduidend hoger dan afgelopen jaar en ook het niveau van de inzendingen was hoger. Meer dan vorig jaar zijn ontwerpen ingezonden vanuit verschillende kunstdisciplines.

Opvallend was de durf om grote, actuele problemen met behulp van kunst aan te willen pakken en de relatie tussen een kunstvak en andere domeinen. Bij veel producten is de urgentie van het kunstonderwijs voelbaar. Sommige inzendingen sloten aan bij de actualiteit: er is in korte tijd nog veel werk verricht.

De vormgeving van de ontwerpen ondersteunt de inhoud en is steeds vaker professioneel te noemen. Veel van de inzenders van dit jaar hebben werk gemaakt dat direct inzetbaar is en kan bijdragen aan vernieuwing van het onderwijsveld.

Wat verder opviel was dat in een aantal gevallen het ontwerp door één student is ontwikkeld, in andere gevallen door twee, drie of zelfs vijf studenten.

De inzendingen moesten op 14 juni binnen zijn, maar op dat moment waren er onvoldoende inzendingen om genomineerden te kunnen kiezen. Dit had mede te maken met het verschuiven van onderwijsprogramma's vanwege Covid-19. De inschrijftermijn is vervolgens verschoven naar 1 juli. Op die datum waren er 42 geldige inzendingen binnen, waaruit de jury tien genomineerden heeft geselecteerd. Vanwege de hoge kwaliteit was dat niet eenvoudig. De tien genomineerde inzendingen liggen qua kwaliteit en originaliteit dicht tegen elkaar aan. LKCA wil een aantal van de inzendingen graag onder de aandacht brengen van een groter publiek, omdat ze een inspiratiebron kunnen zijn voor docenten in het onderwijs en daarbuiten.

Op basis van de criteria heeft de jury unaniem voor de winnaar gekozen.

Winnaar

De winnaar van de wedstrijd *De kunst van het ontwerpen 2020* is:

#dewereldnaardeklote

Ontwikkeld door

Ilse Kok en Leon Kemp

Studenten aan de opleiding Docent beeldende kunst en vormgeving van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Naar het oordeel van de jury is dit ontwerp, ontwikkeld voor het voortgezet onderwijs, kritisch en uitdagend.

Niet alleen dat, het is ook rebels en destabiliserend.

De lessen vormen een verademing voor leerlingen vanwege de aanpak en de humor.

Social media staan centraal en worden als medium serieus genomen.

Het ontwerp is goed onderbouwd en biedt veel ondersteuning aan docenten.

Het materiaal is mooi vormgegeven; het ontwerp is een kunstwerk op zich.

De fictieve personen Wim en Mies laten ieder via hun Instagramaccount filmpjes zien die grappig, schurend en irritant zijn. Kunst en wetenschap vormen inspiratiebronnen.

Ze nemen de leerlingen mee in de zeer actuele kwestie door hen naar hun eigen bijdrage aan klimaatverandering te laten kijken. Daarbij leren de leerlingen omgaan met sociale media en werken ze met online tools een hun eigen eindproduct.

Volgens de jury is dit ontwerp van een niveau dat je maar zelden tegenkomt. De aansprekende en rebelse toon was wat de jury betreft doorslaggevend.